

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců Mgr. Martina Kříže a JUDr. Naděždy Řehákové v právní věci žalobce: **D. Ž.**, nar. X, bytem P. 397, zast. Mgr. Marianem Pavlovem, advokátem se sídlem Hradec Králové, Malé náměstí 125/16, proti žalované: **Bezpečnostní informační služba**, se sídlem Praha 5, Nárožní 1111/2, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23.3.2012, č.j.: 783-5/2011-BIS-3

t a k t o:

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í:

Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalovaný, za něhož jednal náměstek pro zabezpečovací složky, zamítl podle § 190 odst. 8 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru“) odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí ředitele ekonomického odboru ze dne 25.11.2011, č.j. 390-14/2011-BIS-33, jímž bylo rozhodnuto, že žalobci nenáleží příspěvek za službu podle § 110 odst. 1 zákona č. 100/1970 Sb., o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o služebním poměru příslušníků SNB“).

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný konstatoval, že žalobce v odvolání nesouhlasil s výkladem § 99 odst. 3 zákona o služebním poměru příslušníků SNB, který zaujal správní orgán I. stupně a podle něhož není-li rozhodnutí o skončení služebního poměru uvolněním oznámeno služebním orgánem příslušníkovi do jednoho měsíce ode dne doručení jeho žádosti, skončí služební poměr ve lhůtě uvedené v žádosti, nejdříve však dnem

následujícím po uplynutí této lhůty, tj. lhůty jednoho měsíce od podání žádosti. Dle žalobce takový výklad z dikce zákona nevyplyvá, neboť zákon jednoznačně stanoví, že pokud služební orgán nesplní svou povinnost rozhodnout ve lhůtě jednoho měsíce od podání žádosti, skončí služební poměr příslušníka ve lhůtě uvedené v žádosti. Žalobce má za to, že jeho služební poměr skončil ke dni uvedenému v žádosti o uvolnění, tj. ke dni 30.12.1992, protože služební orgán o jeho žádosti v jednoměsíční lhůtě nerozhodl. Na tom nic nemění ani skutečnost, že Federální bezpečnostní informační služba (dále jen „FBIS“) ke dni 31.12.1992 zanikla, neboť jejím právním nástupcem byla BIS, na níž přešla veškerá práva a povinnosti zaniklé FBIS. Vzhledem ke skončení služebního poměru uvolněním měl být žalobci přiznán příspěvek za službu podle § 110 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušníků SNB.

Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zcela ztotožnil s argumentací správního orgánu I. stupně. Uvedl, že zákon o služebním poměru příslušníků SNB v § 99 odst. 3 vůbec nepočítal s možností, že by jakýkoliv příslušník žádal o uvolnění ze služebního poměru v tak krátké lhůtě. Při uvolnění ze závažných osobních nebo rodinných důvodů stanovil § 99 zákona o služebním poměru příslušníků SNB, že služební poměr skončí uplynutím tří kalendářních měsíců od doručení žádosti; u ostatních případů pak stanovil dokonce lhůtu devět kalendářních měsíců. Za jediný logický a správný výklad nicméně považuje žalovaný ten, který provedl správní orgán I. stupně. Dle žalovaného je naprosto nepředstavitelná situace, kdy by příslušník bezpečnostního sboru přestal být příslušníkem zpětně, neboť v takovém případě by nebylo zřejmé, jak nahlížet na úkony, které učinil jako příslušník z titulu služebního poměru, když by bylo následně se zpětnou účinností konstatováno, že v té době už příslušníkem vlastně nebyl. Služební poměr žalobce skončil dle žalovaného ze zákona dnem 31.12.1992 a další rozhodování o ukončení služebního poměru již bylo bezpředmětné.

Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V žalobě uvedl, že pracoval jako příslušník FBIS a dne 23.12.1992 podal svému nadřízenému písemnou žádost o uvolnění ze služebního poměru ke dni 30.12.1992. Služební orgán byl podle § 99 odst. 3 zákona o služebním poměru příslušníků SNB povinen oznámit žalobci rozhodnutí o skončení služebního poměru příslušníka do jednoho měsíce od doručení žádosti; v případě nedodržení této lhůty měl služební poměr skončit uvolněním ve lhůtě uvedené v žádosti. Jelikož služební orgán uvedenou lhůtu k rozhodnutí nedodržel, služební poměr žalobce k FBIS skončil ke dni 30.12.1992, tedy ke dni uvedenému v žádosti. K podané žádosti obdržel žalobce dne 26.1.1993 pouze vyjádření, které svým obsahem ani svými náležitostmi nelze pokládat za rozhodnutí. Vzhledem ke skončení služebního poměru uvolněním ke dni 30.12.1992 žalobci vznikl podle § 110 a násl. zákona o služebním poměru příslušníků SNB nárok na příspěvek za službu. O přiznání svých nároků požádal žalobce dopisem z prosince roku 1995 adresovaným k rukám tehdejšího ředitele BIS, a následně též dopisem ze dne 23.3.1999 adresovaným Úřadu vlády ČR. Přestože své nároky související s ukončením služebního poměru uplatnil, nebylo o jeho nároku rozhodnuto, což mu znemožnilo se efektivně bránit proti nečinnosti správního orgánu v této věci a dosáhnout přezkoumání tehdejšího stanoviska ředitele BIS, se kterým nesouhlasil. Dne 10.5.2011 bylo na základě žalobcova podnětu zahájeno řízení ve věci služebního poměru a v listopadu 2011 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, v němž konstatoval, že žalobci nárok na příspěvek za službu nenáleží. Své rozhodnutí odůvodnil tím, že žalobcův služební poměr skončil ze zákona ke dni 31.12.1992 a nikoliv uvolněním ze služebního poměru ke dni 30.12.1992. Žalovaný se pak při vydání napadeného rozhodnutí ztotožnil s výkladem správního orgánu I. stupně, že není-li rozhodnutí o skončení služebního

poměru uvolněním oznámeno služebním orgánem příslušníkovi do jednoho měsíce ode dne doručení žádosti, skončí služební poměr uvolněním ve lhůtě uvedené v žádosti, nejdříve však dnem následujícím po uplynutí této lhůty. Proti takovému extenzivnímu se výkladu se žalobce ohradil již ve svém odvolání, v němž namítal, že takový výklad nelze z předmětného zákonného ustanovení dovodit. Takový výklad zcela popírá dikci zákona, neboť ustanovení § 99 odst. 3 zákona o služebním poměru příslušníků SNB jednoznačně a určitě stanoví postup a následek při nedodržení zákonné lhůty pro oznámení rozhodnutí. Výklad podaný správním orgánem I. stupně a následovaný žalovaným jde zcela mimo rámec zákonného ustanovení a je jím zcela překročena pravomoc správního orgánu k výkladu ustanovení, neboť se nejedná o pouhý výklad zákona, ale o samotnou tvorbu a doplnění zákonného ustanovení. Výklad, který žalovaný zaujal, je překročením hranice samotného textu zákona, což ve svém důsledku znamená porušení zásady legality, neboť takový postup je svévolnou interpretací předmětného zákonného ustanovení a samotné rozhodnutí pak není vydáno v intencích zákona. Takový výklad je dle žalobce také nepřipustný, neboť se jedná o ustanovení práva veřejného, a pakliže jsou zde nejasnosti o jeho výkladu, měla by být dodržena zásada, že v případě pochybností ve věci výkladu zákonného ustanovení by měl jít výklad ve prospěch jednotlivce. Výklad daného ustanovení musí být v souladu se zákonem; jeho výkladem nelze rozšířit či doplnit právní normu, a to ani za předpokladu, že zákon je v daném případě nepřesný či neurčitý, popř. neřeší určitou otázku. Napadené rozhodnutí je tak založeno na nesprávné aplikaci a interpretaci zákonných ustanovení, což působí jeho nezákonnost.

Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ve vyjádření k žalobě argumentoval obdobně jako v napadeném rozhodnutí. Konstatoval, že žalobce vykonával službu u FBIS do dne 31.12.1992, kdy podle zákona č. 543/1992 Sb., o zrušení Federální bezpečnostní informační služby (dále jen „zákon o zrušení FBIS“) jeho služební poměr zanikl. Příspěvek za službu podle zákona o služebním poměru příslušníků SNB mu nebyl přiznán, neboť tento zákon umožňoval přiznat příspěvek za službu pouze v případě propuštění nebo uvolnění příslušníka. Žalobcův služební poměr však skončil ze zákona. Dne 23.12.1992, tedy ještě před skončením svého služebního poměru, podal žalobce žádost o propuštění ze služebního poměru, v níž navrhl ukončení svého služebního poměru ke dni 30.12.1992. Na tuto žádost reagoval ředitel Bezpečnostní informační služby České republiky dopisem ze dne 26.1.1993, ve kterém žalobci sdělil, že žádost nemůže kladně vyřídit. Žalobce z ustanovení § 99 odst. 2 a 3 zákona o služebním poměru příslušníků SNB dovozuje, že vzhledem k tomu, že o jeho žádosti nebylo rozhodnuto do jednoho měsíce od jejího podání, skončil jeho služební poměr uvolněním ke dni uvedenému v žádosti, tj. ke dni 30.12.1992. Žalobcův výklad předmětného ustanovení však podle žalovaného vede k absurdním závěrům. Znamená by totiž, že by bylo možno ukončit služební poměr zpětně, tedy že by příslušník v období od podání své žádosti až do uplynutí měsíční lhůty pro rozhodnutí ve služebním poměru stále byl, po uplynutí měsíční lhůty by však platilo, že v tomto období ve služebním poměru nebyl. Taková konstrukce je dle mínění žalovaného nepředstavitelná. Podle výkladu žalobce by platilo, že jeho služební poměr sice zanikl uplynutím dne 31.12.1992, ale uplynutím měsíční lhůty stanovené v § 99 odst. 3 zákona o služebním poměru příslušníků SNB zanikl znovu, tentokrát zpětně ke dni 30. 12. 1992, což je absurdní. Není možné konstruovat dvojí zánik služebního poměru a dovozovat, že příslušník v jednom okamžiku ve služebním poměru je a zároveň není. Se žalobcovou konstrukcí by byl spojen i problém, jak nahlížet na úkony, které jako příslušník učinil a ke kterým měl oprávnění pouze z titulu svého služebního poměru. Ustanovení § 99 odst. 3 zákona o služebním poměru příslušníků SNB je proto nutno vyložit tak, že nebylo-li

rozhodnutí o skončení služebního poměru uvolněním oznámeno služebním orgánem příslušníkovi do jednoho měsíce ode dne doručení jeho žádosti, služební poměr skončí, pokud nedošlo k jeho zrušení z jiného důvodu, uvolněním ve lhůtě uvedené v žádosti, nejdříve však dnem následujícím po uplynutí jednoho měsíce od podání žádosti. Do uplynutí této lhůty je příslušník ve služebním poměru a vykonává službu, což je skutečnost, kterou již z povahy věci nelze změnit.

Žalovaný přisvědčuje žalobci v tom, že podáním jeho žádosti počala běžet lhůta pro vydání rozhodnutí podle § 99 odst. 3 zákona o služebním poměru příslušníků SNB. V průběhu této lhůty však žalobcův služební poměr skončil z jiného důvodu, a to podle § 9 odst. 1 zákona o zrušení FBIS, jehož existenci žalobce ignoruje. Vzhledem ke skončení služebního poměru ze zákona příspěvek za službu žalobci nenáleží.

Žalovaný má za to, že jím zastávaný výklad zákona nerozšiřuje ani nedoplňuje právní normu, jak tvrdí žalobce, ale podává takový výklad právních norem, který je vnitřně souladný, bez rozporů a absurdit.

K tvrzení žalobce, že uplatnil relevantním a srozumitelným důvodem své nároky z ukončení služebního poměru tím, že o přiznání svých nároků požádal dopisem z prosince roku 1995 adresovaným řediteli Bezpečnostní informační služby a dále dopisem ze dne 23.3.1999 adresovaným Úřadu vlády České republiky, přičemž o jeho nároku nebylo rozhodnuto, což mu znemožnilo se efektivně bránit proti nečinnosti správního orgánu v této věci, žalovaný uvedl, že takovýto argument nelze přijmout. Ani vydání rozhodnutí by totiž nezlepšilo žalobcovo postavení, neboť podle tehdy účinné úpravy takového rozhodnutí nebylo možno přezkoumat soudem, a jedinou možností přezkumu tak byla ústavní stížnost. Skutečnost, že žalobce obdržel odpověď formou dopisu, jej této možnosti nezbavila, jelikož i dopis je možno napadnout, pokud má znaky rozhodnutí v materiálním smyslu, byť jeho formální náležitosti postrádá. Ústavní stížností by se žalobce mohl bránit dokonce i tehdy, pokud by vůbec k žádné reakci nedošlo, neboť i nečinnost je neoprávněným zásahem veřejné moci do ústavně zaručených práv a svobod ve smyslu čl. 37 odst. 1 písm. d) Ústavy a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Ochrany proti nečinnosti se mohl žalobce domáhat podle § 79 s.r.s a násl. od 1.1.2003. Žádný krok k ochraně proti nečinnosti však z jeho strany učiněn nebyl. Je tedy patrné, že žalobce ve shodě s názorem ředitele Bezpečnostní informační služby neměl za to, že o jeho žádosti bylo zahájeno řízení ve smyslu § 126 zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, v tehdy účinném znění, ale že tuto svou žádost takto překvalifikoval až ex post.

V replice k vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že při teleologickém výkladu právního ustanovení je nutno účel a smysl daného právního ustanovení zkoumat vzhledem k zaměření celého právního předpisu a nikoliv odděleně od ostatních ustanovení daného zákona. Proto je třeba vzít v potaz minimálně celé ustanovení § 99 zákona o služebním poměru příslušníků SNB, z jehož prvního odstavce jednoznačně vyplývá, že příslušník musí být uvolněn ze služebního poměru, jestliže o to požádá. Žádost musí být písemná, a pokud žádá příslušník o uvolnění ze závažných osobních nebo rodinných důvodů, musí v ní být uveden též důvod pro uvolnění. Dané ustanovení nejenže jednoznačně zakládá právo příslušníka být uvolněn vždy, když o to požádá, ale zároveň je zde stanovena zákonná povinnost nadřízeného služebního orgánu příslušníka ze služebního poměru uvolnit, a to bez dalšího. Druhý odstavec téhož ustanovení pak rozlišuje lhůtu pro skončení služebního poměru uvolněním, a to na základě důvodů, pro něž má být služební poměr ukončen. Třetí

odstavec pak stanoví, že rozhodnutí o skončení pracovního služebního poměru uvolněním oznámí služební orgán příslušníku do jednoho měsíce ode dne doručení žádosti. Nestane-li se tak, služební poměr skončí uvolněním ve lhůtě uvedené v žádosti. Z daného ustanovení jednoznačně vyplývá povinnost služebního orgánu vydat rozhodnutí o ukončení služebního poměru uvolněním do jednoho měsíce od podání žádosti. Pokud ho služební orgán nevydá, služební poměr ze zákona končí ke dni uvedenému v žádosti, tedy podle vůle příslušníka. Smyslem ustanovení § 99 zákona o služebním poměru příslušníků SNB tedy je stanovit služebnímu orgánu povinnost, aby vždy ukončil služební poměr na základě žádosti o uvolnění a aby rozhodnutí o skončení služebního poměru vždy oznámil příslušníkovi do jednoho měsíce. Sankcí za nesplnění této povinnosti je pak výhoda příslušníka nečekat na rozhodnutí služebního orgánu, ale i přes jeho nečinnost mít jistotou svého postavení vůči dané organizaci. Zákon tak dává příslušníkovi jednoznačnou jistotu, kdy mu služební poměr skončí. Výkladem § 99 zákona o služebním poměru příslušníků SNB, který zastává žalovaný, by byla narušena ochrana práv příslušníka, která mu je daným ustanovením poskytována. Jestliže žalobce požádal o uvolnění ze služebního poměru, podal žádost písemně a uvedl v ní jako důvod uvolnění rodinné důvody, měl být jeho služební poměr ukončen bez dalšího, jelikož pro to byly splněny zákonné podmínky, a služební orgán mu měl oznámit rozhodnutí do jednoho měsíce. Protože tak služební orgán neučinil, což je nesporné, služební poměr žalobce skončil ke dni uvedenému v žádosti, tj. ke dni 30.12.1992.

Ve vyjádření ze dne 24.4.2013 žalovaný odkázal na své předchozí vyjádření a dále uvedl, že žalobcova konstrukce nadále ignoruje přijetí zákona o zrušení FBIS, a vede proto k neudržitelnému závěru, že služební poměr žalobce k FBIS skončil dvakrát, a to poprvé ke dni 31.12.1992 podle § 9 odst. 1 zákona o zrušení FBIS a podruhé ke dni 30.12.1992 uvolněním podle § 99 odst. 3 zákona o služebním poměru příslušníků SNB.

V podání ze dne 10.6.2013 žalobce nad rámec tvrzení uplatněných v žalobě konstatoval, že byl dne 1.12.1992 seznámen s rozkazem ředitele FBIS ve věcech personálních č. 892, na jehož základě bylo stanoveno, že podle zákona o zrušení FBIS jeho služební poměr končí dnem 31.12.1992. Shora uvedený rozkaz č. 892 ze dne 27.11.1992 byl vydán na základě zákona o zrušení FBIS, který ovšem vešel v platnost až dne 8.12.1992. Pokud byl tedy příslušný rozkaz vydán dne 27.11.1992 a žalobce se s ním seznámil dne 1.12.1992, jedná se o rozhodnutí, které bylo vydáno na základě v tu dobu ještě neplatného právního předpisu, a nemá tudíž oporu v zákoně, neboť existuje absolutní nedostatek právního podkladu, na jehož základě byl rozkaz vydán. Žalobce se i z tohoto důvodu domnívá, že jeho služební poměr skončil uvolněním ze služebního poměru, a proto mu náleží nárok na příspěvek za službu. Správní orgán tedy nerozhodl správně, jelikož opominul podstatný fakt, že rozkaz týkající se ukončení služebního poměru žalobce byl vydán bez právního podkladu.

Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 s.ř.s.).

Ze správního spisu vyplývá, že dne 1.12.1992 byl žalobce seznámen s rozkazem ředitele FBIS ze dne 27.11.1992 č. 892, jehož kopie je součástí soudního spisu. V uvedeném rozkazu je uvedeno, že žalobcův služební poměr příslušníka FBIS podle § 9 odst. 1 zákona o zrušení FBIS končí dnem 31.12.1992. Jako důvod je v rozkazu označeno zrušení FBIS ke dni 31.12.1992. Dne 23.12.1992 podal žalobce žádost o uvolnění ze služebního poměru ze závažných rodinných důvodů, a to ke dni 30.12.1992. Žádost odůvodnil tím, že hodlá

následovat do místa bydliště v okrese Trutnov svou dlouhodobě nemocnou manželku. Dopisem ze dne 19.1.1993 ředitel Bezpečnostní informační služby informoval žalobce o skutečnosti, že jeho žádost o uvolnění ze služebního poměru příslušníka FBIS nelze kladně vyřídit, protože ještě před započítáním lhůty pro uvolnění žalobcův služební poměr zanikl dle § 9 odst. 1 zákona o zrušení FBIS. Dopisem ze dne 18.12.1995 ředitel BIS odmítl nárok žalobce na příspěvek za službu s tím, že žalobcův služební poměr nebyl skončen v zákoně uvedeným způsobem. Žádostí ze dne 23.3.1999 adresovanou Úřadu vlády požádal žalobce o přezkoumání postupu v souvislosti se skončením svého služebního poměru a o přiznání příspěvku za službu. Ministr Jaroslav Bašta dopisem ze dne 21.5.1999 upozornil na svoji nepříslušnost k rozhodnutí v dané věci a zároveň s poukazem na stanovisko nezávislého právního experta označil rozhodnutí ředitele BIS o nevyhovění žalobcově žádosti o přiznání příspěvku za službu za správné. Dne 17.5.2011 podal žalobce žádost o vydání rozhodnutí ve věci uplatnění nároku na přiznání příspěvku za službu. Ředitel ekonomického odboru BIS rozhodnutím ze dne 25.11.2011, č.j. 390-14/2011-BIS-33 rozhodl, že žalobci příspěvek za službu podle § 110 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušníků SNB nenáleží. Odvolání, které žalobce proti tomuto rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal, bylo napadeným rozhodnutím zamítnuto.

V posuzované věci vyšel soud z následně uvedené právní úpravy:

Podle § 9 odst. 1 zákona o zrušení FBIS služební poměry příslušníků Federální bezpečnostní informační služby, pracovní poměry pracovníků Federální bezpečnostní informační služby a pracovní vztahy na základě dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr končí uplynutím dne 31. prosince 1992 z důvodu zrušení Federální bezpečnostní informační služby.

Podle § 98 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušníků SNB služební poměr končí

- a) uvolněním,
- b) propuštěním,
- c) odnětím hodnosti,
- d) ztrátou hodnosti,
- e) úmrtím příslušníka.

Podle § 99 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušníků SNB, ve znění účinném od 10.5.1990, příslušník musí být uvolněn ze služebního poměru, jestliže o to požádá. Žádost musí být písemná, a žádá-li příslušník o uvolnění ze závažných osobních nebo rodinných důvodů musí být v ní uveden též důvod pro uvolnění.

Podle § 99 odst. 2 zákona o služebním poměru příslušníků SNB, jde-li o uvolnění ze závažných osobních nebo rodinných důvodů (např. ze zdravotních důvodů, proto, že příslušníku vznikne nárok na starobní důchod, proto, že následuje manžela do nového bydliště, proto, že není využíváno jeho kvalifikace, u příslušnice též při uvolnění z důvodu těhotenství nebo péče o dítě), skončí služební poměr uplynutím tří kalendářních měsíců a v ostatních případech uplynutím devíti kalendářních měsíců následujících po dni doručení žádosti, pokud se služební orgán s příslušníkem nedohodne jinak.

Podle § 99 odst. 3 zákona o služebním poměru příslušníků SNB rozhodnutí o skončení služebního poměru uvolněním oznámí služební orgán příslušníku do jednoho měsíce ode dne doručení jeho žádosti. Neučiní-li tak, skončí služební poměr uvolněním ve lhůtě uvedené v žádosti. Není-li lhůta v žádosti uvedena, skončí služební poměr uplynutím tří kalendářních

měsíců následujících po dni doručení žádosti, pokud se služební orgán s příslušníkem nedohodne jinak. Podal-li příslušník žádost v době od 10. března 1990 do 10. května 1990, skončí jeho služební poměr dnem 10. června 1990, nebylo-li dohodnuto jinak. Podal-li příslušník žádost v době od 11. května 1990 do 31. července 1990, skončí služební poměr uplynutím jednoho měsíce ode dne doručení žádosti, nebylo-li dohodnuto jinak.

Podle § 99 odst. 4 zákona o služebním poměru příslušníků SNB nebylo-li rozhodnutí o skončení služebního poměru uvolněním oznámeno příslušníku do jednoho měsíce ode dne doručení jeho žádosti a byl-li v žádosti uveden důvod pro uvolnění, posuzuje se uvolnění jako uvolnění ze závažných osobních nebo rodinných důvodů.

Podle § 110 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušníků SNB příspěvek za službu (dále jen "příspěvek") náleží za podmínek dále uvedených příslušníku, jehož služební poměr skončil uvolněním nebo propuštěním z některého z důvodů uvedených v § 100 odst. 1 písm. a) až d).

Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

V daném případě je spor mezi stranami veden o to, zda žalobci náleží nárok na příspěvek za službu podle § 110 odst. 1 písm. a) zákona o služebním poměru příslušníků SNB či nikoliv. Zatímco žalobce je přesvědčen, že jeho služební poměr skončil uvolněním, a proto mu nárok na příspěvek za službu náleží, žalovaný zastává názor opačný, neboť má za to, že žalobcův služební poměr skončil nikoliv uvolněním, ale ze zákona, konkrétně podle § 9 odst. 1 zákona o zrušení FBIS. Podle shora citovaného ustanovení § 110 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušníků SNB náleží nárok na příspěvek za službu (při splnění dalších podmínek) pouze tomu příslušníkovi, jehož služební poměr skončil *uvolněním nebo propuštěním* z některého z důvodů uvedených v § 100 odst. 1 písm. a) až d) citovaného zákona. To znamená, že pokud žalobcův služební poměr neskončil uvolněním, nárok na příspěvek za službu žalobci nenáleží.

Soud se po posouzení věci zcela ztotožnil se závěry, k nimž při výkladu klíčového ustanovení § 99 zákona o služebním poměru příslušníků SNB dospěl správní orgán I. stupně a následně též žalovaný. Ustanovení § 99 odst. 3 tohoto zákona ve své první větě výslovně zakotvuje *jednoměsíční lhůtu* běžící ode dne doručení žádosti o uvolnění, ve které má služební orgán oznámit příslušníku rozhodnutí o skončení služebního poměru uvolněním. V případě, že tak služební orgán neučiní a uvedená jednoměsíční lhůta uplyne marně, platí podle druhé a třetí věty citovaného ustanovení, že služební poměr skončí uvolněním ve lhůtě uvedené v žádosti, a není-li lhůta v žádosti uvedena, uplynutím tří kalendářních měsíců následujících po dni doručení žádosti, pokud se služební orgán s příslušníkem nedohodne jinak. Tyto tři věty ustanovení § 99 zákona o služebním poměru příslušníků je nutno vykládat ve vzájemné souvislosti, přičemž je nutno vzít v potaz nejenom výklad gramatický, ale též výklad logický a teleologický.

Z první věty ustanovení § 99 odst. 3 zákona o služebním poměru příslušníků SNB vyplývá, že služební orgán je povinen (a zároveň také oprávněn) rozhodnout o žádosti příslušníka o skončení služebního poměru uvolněním a toto rozhodnutí příslušníku oznámit *v jednoměsíční lhůtě* běžící ode dne, kdy mu byla žádost o uvolnění doručena. Po služebním orgánu jistě nelze požadovat, aby o tak důležité věci, kterou skončení služebního poměru nepochybně je, rozhodoval okamžitě či v nepřiměřeně krátké lhůtě. Zákonodárce za přiměřenou shledal lhůtu jednoměsíční, kterou také vtělil do zákona. Dle názoru soudu je

zcela nepochybné, že *dokud tato jednoměsíční lhůta, ve které má služební orgán rozhodnutí o skončení služebního poměru uvolněním příslušníku oznámit, neuplyne, služební poměr daného příslušníka trvá*. Teprve po marném uplynutí uvedené lhůty může nastoupit následek předvídaný ve druhé a třetí větě daného ustanovení, to jest skončení služebního poměru ve lhůtě uvedené v žádosti, a není-li lhůta v žádosti uvedena, uplynutím tří kalendářních měsíců následujících po dni doručení žádosti. Tento následek však nemůže nastat zpětně. Tím by totiž byly zásadním způsobem zpochybněny veškeré úkony, které by příslušník FBIS v mezidobí učinil. Žalovaný v této souvislosti právem označuje za nepředstavitelnou situaci, kdy by příslušník bezpečnostního sboru přestal být příslušníkem zpětně, neboť v takovém případě by muselo být se zpětnou účinností konstatováno, že po určitou dobu, kdy navenek vystupoval a činil úkony jako příslušník bezpečnostního sboru, už příslušníkem ve skutečnosti nebyl. Právě k takovému absurdnímu a nelogickému závěru nutně vede výklad zastávaný žalobcem, který na jednu stranu připouští, že o jeho žádosti o uvolnění, kterou podal dne 23.12.1992, byl služební orgán povinen (a současně oprávněn) rozhodnout v zákonem stanovené jednoměsíční lhůtě, nicméně zároveň tvrdí, že poté, co daná lhůta uběhla marně (poslední den této lhůty připadá na 23.1.1993), jeho služební poměr skončil uvolněním ke dni, který uvedl ve své žádosti (30.12.1992), tedy zpětně.

Je pravdou, že ustanovení § 99 odst. 3 zákona o služebním poměru příslušníků SNB zjevně nepamatovalo na případy, kdy by příslušník ve své žádosti o uvolnění jako lhůtu, v níž se domáhá uvolnění ze služebního poměru, uvedl lhůtu kratší než jeden měsíc. Právě to učinil žalobce, který v žádosti ze dne 23.12.1992 požadoval uvolnění ze služebního poměru ze závažných rodinných důvodů již ke dni 30.12.1992. Ze zákona je však možné dovodit nepřijatelnost takového postupu, o čemž svědčí nejen výše zmíněná jednoměsíční lhůta, kterou zákon poskytl služebnímu orgánu k vydání rozhodnutí o skončení služebního poměru uvolněním a jeho oznámení příslušníku, ale též lhůta *tří kalendářních měsíců* následujících po dni doručení žádosti, ve které má podle § 99 odst. 2 zákona o služebním poměru příslušníků SNB skončit služební poměr, jde-li o uvolnění ze závažných osobních nebo rodinných důvodů (pokud se služební orgán s příslušníkem nedohodne jinak). Také v případech, kdy příslušník v žádosti o uvolnění, o které služební orgán nerozhodne ve stanovené jednoměsíční lhůtě, žádnou lhůtu neuvede, jeho služební poměr dle § 99 odst. 3 zákona o služebním poměru skončí uplynutím *tří kalendářních měsíců* následujících po dni doručení žádosti, pokud se služební orgán s příslušníkem nedohodne jinak. Zákon tedy, pokud jde o skončení služebního poměru příslušníka uvolněním, zjevně nepočítá s kratšími, pouze několikadenními lhůtami, což plně koresponduje zásadnímu významu takového úkonu.

Z výše popsaných důvodů nelze než přisvědčit výkladu, který v dané věci zaujal žalovaný a podle kterého není-li rozhodnutí o skončení služebního poměru uvolněním oznámeno služebním orgánem příslušníkovi FBIS do jednoho měsíce ode dne doručení jeho žádosti, skončí služební poměr ve lhůtě uvedené v žádosti o uvolnění, *nejdříve však dnem následujícím po uplynutí uvedené jednoměsíční lhůty běžící od podání žádosti*. Tento výklad plně zohledňuje smysl zákona, jakož i logické souvislosti mezi jednotlivými větami ustanovení § 99 odst. 3 zákona o služebním poměru příslušníků SNB. Námitku, že se jedná o svévolný a nepřipustně extenzivní výklad zákona jdoucí zcela mimo rámec příslušného zákonného ustanovení, tedy soud shledal neopodstatněnou. Naopak výklad předmětného ustanovení, který zastává žalobce, nelze vzhledem k jeho nelogičnosti a rozporu se smyslem zákona akceptovat.

Žalobcův služební poměr příslušníka FBIS vzhledem k výše uvedenému nemohl skončit na základě žalobcovy žádosti ze dne 23.12.1992 uvolněním dříve než dne 23.1.1993,

neboť teprve tohoto dne by uplynula jednoměsíční lhůta, ve které byl dle zákona služební orgán oprávněn rozhodnutí o skončení služebního poměru uvolněním žalobci oznámit. Dříve, než tato lhůta uplynula, však žalobcův služební poměr skončil podle § 9 odst. 1 zákona o zrušení FBIS *uplynutím dne 31. prosince 1992 z důvodu zrušení Federální bezpečnostní informační služby*. V důsledku toho odpadl důvod pro rozhodování služebnímu orgánu o žalobcově žádosti o uvolnění. Žalobcův služební poměr tak neskončil uvolněním, jak se mylně domnívá žalobce, ale ze zákona, a žalovaný proto právem dospěl k závěru, že žalobci nárok na příspěvek za službu nenáleží.

Argumentaci žalobce, že své nároky související s ukončením služebního poměru sice uplatnil, avšak o jeho nároku nebylo rozhodnuto, což mu znemožnilo se efektivně bránit proti nečinnosti správního orgánu, soud odmítá jako nepodloženou. Žaloba v této věci není žalobou na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, ale žalobou proti konkrétnímu rozhodnutí žalovaného, jehož existence sama o sobě svědčí o tom, že žalovaný v dané věci nečinný nebyl a o žalobcem uplatněném nároku meritorně rozhodl.

K námitce, že napadené rozhodnutí je nezákonné rovněž z toho důvodu, že žalovaný při jeho vydání pominul podstatný fakt, a sice že rozkaz ředitele FBIS ve věcech personálních č. 892 byl vydán bez právního podkladu, soud nemohl přihlížet, neboť tato byla vznesena až po uplynutí zákonem stanovené lhůty pro rozšíření žaloby (§ 71 odst. 2 s.ř.s.). Pokud by soud postupoval opačně, tedy pokud by překročil rozsah včas uplatněných žalobních námitek, jednal by v rozporu s ustanoveními § 75 odst. 2 s.ř.s. a § 71 odst. 2 věta třetí s.ř.s., které mu ukládají přezkoumat napadené rozhodnutí pouze v mezích žalobních bodů uplatněných v zákonem stanovené lhůtě. Soud k tomu pouze na okraj dodává, že žalobcův služební poměr neskončil na základě výše uvedeného rozkazu ředitele FBIS ve věcech personálních č. 892, ale v důsledku nastoupení právní skutečnosti stanovené zákonem (uplynutím dne 31. prosince 1992 z důvodu zrušení Federální bezpečnostní informační služby), což zmíněný rozkaz pouze deklaroval. Žalobcem namítané procesní pochybení ředitele FBIS při vydání tohoto rozkazu na skutečném důvodu skončení služebního poměru nemůže nic změnit.

Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Za splnění podmínek zakotvených v § 51 odst. 1 s.ř.s. soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání (žalobce ani žalovaný nevyjádřili do dvou týdnů od doručení výzvy soudu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci).

Protože žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly, soud ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být

stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

V Praze dne 25. září 2015

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Lucie Horáková